27.9.2021

Vanhempi osastoesiupseeri Matti Sirkkola

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

O 30/2021 vp Suomen ja Viron lennonvarmistusyhtiöiden yhteistyöhanke FINEST

SUOMEN JA VIRON LENNONVARMISTUSYHTIÖIDEN UUSI YHTEISTYÖHANKE: TILANNEPÄIVITYS 28.9.2021

Keskeistä lennonvarmistusyhtiöiden yhteistyöhankkeessa on muistaa, että huolimatta kaupallisista paineista, jotka Euroopassa ohjaavat ilmatilan yhdistämiseen, on Suomen edelleen säilytettävä puolustuspoliittisista syistä kontrolli omasta ilmatilastamme.

Puolustushallinnon näkökulmasta integrointi ja yhteistyö yli kansallisten rajojen, Suomen ja Viron välillä, on mahdollista toteuttaa reunaehdoilla, joiden myötä varmistetaan Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen, aluevalvontaviranomaisen toiminta, lentoturvallisuus, sekä oikeudellisten ja ulko- ja turvallisuuspoliittisten vaikutusten arviointi.

Puolustushallinto asetti nämä reunaehdot vuonna 2016 eikä niitä ole prosessin edetessä muutettu. Huomionarvoista on, että reunaehdot laadittiin FinEst-lennonvarmistuksen yhteistoimintamallille, jolla oli tarkoitus kattaa vain tiettyjä ilmatilalohkoja Suomenlahdella ilmaliikenteen ruuhka-aikoina. Nykyisellään yhteistoimintamalli kattaa laajimmillaan Suomen ja Viron koko alueet ja yhteistoimintaa suunnitellaan jatkuvaksi.

Nykyinen tilanne

Puolustusministeriö seuraa edelleen reunaehtojen toteutumista asian tärkeyden vuoksi läheisesti Puolustusvoimien asiantuntemukseen perustuen. Puolustusvoimat on ollut aktiivinen pyrkimyksessään selvittää Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä reunaehtojen toteutumista ja käyttänyt hankkeen tukemiseen merkittävästi virkamiesten työaikaa.

Viimeisimpänä esimerkkinä Puolustusvoimien aktiivisesta tuesta on ollut Pääesikunnan 31.8.2021 järjestämä hankkeen tietoturvallisuuteen liittyviä epäselvyyksiä sekä niiden ratkaisemista jäsentänyt kokous. Tietoturvallisuuden vastuuviranomainen Traficom kutsuttiin kokoukseen osallistujaksi kertomaan, miten tietoturva-auditointi voitaisiin hankkeessa toteuttaa. Fintrafficin ja Traficomin yhteistyöstä tarvittavien tietoturva-auditointien ja niiden valmistelujen osalta ei ole toistaiseksi saatu Fintrafficiltä tietoa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Lisäksi Puolustusvoimat on tukenut Fintrafficiä mm. tietopyynnöillä ja asiantuntijoiden osallistumisella hankkeen järjestämiin simulaatioihin.

Valmistelun seuraavat vaiheet

Puolustusministeriössä odotetaan nyt Puolustusvoimien lausuntoa reunaehtojen toteutumisesta. Puolustusvoimien lausunto luo valmistuessaan teknisen perustan hankkeen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisten vaikutusten arvioinnille ulkoministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja puolustusministeriön kesken.

Ministeriöiden kesken on aiemmin todettu, että hankkeessa esitetyt muutokset toistaiseksi vain kansallisessa lainsäädäntöpiirissä tapahtuneeseen kotimaisten toimijoiden keskinäiseen tilannekuvan jakamiseen, sekä viranomaistehtävien suorittamiseen, ovat merkittäviä. Lennonvarmistuksen johtamisyhteydet Suomen ja Viron aluelennonjohtojen sekä Naton ja Ilmavoimien operatiivisten lentojen taistelunjohtajien välillä muuttuisivat merkittävästi nykyisestä. Näiden muutosten johdosta hankkeen toimeenpanoedellytykset on linjattava valtiojohdon toimesta.

Puolustusministeriö suhtautuu hankkeeseen positiivisesti mutta huomauttaa, että hanketta ei voida kiirehtiä ja laajentaa ilman, että reunaehtojen täyttyminen on ratkaistu ja valtiojohto on hyväksynyt hankkeen toimeenpanon.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi